

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitv Ivcvndissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XV. Temulenti[a]e remedium primum; Frequens consideratio mortis
ac nouißimorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

luc suggero, me absoluo apud Deum. Quicumq; me audi-
re contempserit, & ad bibendum pronus fuerit, vel in
convivio suo alios adiurare, vel cogere voluerit, & pro
se, & pro illis, in die iudicij reus erit. Hæc Augustinus.
Quid ad exterminandū hoc inueteratū malum ar-
guitius excogitari potuisset? Annon prudentissimè
contraria contrariis applicat? Annon cautissimè
monet, vt nimia bibendi consuetudo sic fugiatur,
ne præter casum & quod vulgo tritum, ne fumū fugi-
ens in ignem incidas? Annon sagacissimè præcauet ne
vinum fugere volens ei te altius immergas? Annon
omnia quæ huic operi adhibenda, cumulatissimè
indicantur?

Quin ergo manum admoues? quin morem ge-
ris? Quin oblatum consilium capessis? An laboris
terret magnitudo? vicissim te recreet sobrietatis
pulchritudo ἢ ἄφ' τὸν ἦλον ἐκκεῖσθαι, par est; immò
oportet. clauum clauo pellere conuenit; si quid hac in
re tam ardua cum laude velis effectum dare.

Atq; vt omnes tibi, in eliminanda temulentie tur-
pitudine molestias eximam, vt sudorem tibi quo-
dammodo abstergam vt facilem tibi ac planum ad
sobrietatem aditum aperiam remediis aliquot bre-
uiter suggestis, ad nitendum pro virili, tu ea serene
cape, ac digere.

CAPVT XV.

Temulentie remedium primum.

Frequens consideratio mortis ac nouissimorum.

Diuinos olim honores, Rex Babylonis habebat *Daniel. 14.*
Idolo Bel, quod viuere ac sentire, & proinde
bibere atque comedere; à sacrificulis persua-
sit

Figura ex
Bibliu.

fus, omninò existimabat. proindè tùm cibus, tùm
 potus ei quotidie magna quantitate regio iussu ap-
 ponebatur; simileq; modii complures, vini amphora
 sex, & oves quadraginta; quæ absument omnia,
 fani antistites, cum vxoribus ac liberis, ac regem va-
 na diuinitatis opinione deceptum, *naso suspendebat*
adunco. Fraudem Propheta Daniel, sparsis Idolii pa-
 uimento cineribus, erutam è tenebris aperuit, & ap-
 positus quotidie consuetis in ara epulis, obignatus
 portarum adytis, vnà cum Rege abiit. Rex primo
 diluculo templù ingressus, atq; omnia conspiciens,
 vt aliàs deuorata, & epota; præpropera falsus læti-
 tia, exclamauit illicò, *Magnus es Bel.* Subridens Da-
 niel, orat Regem, vt aspiciat pauimentum, ac petiti
 vestigia, cineribus expressa: quibus, cum Rex moni-
 tis paruisset, illicò fraus omnis patuit. Quorsum hæc
 tam procul adducta? tam vt videtur à scopo aliena?
 Te conuentum cupiunt, te monitum volunt, ô Tem-
 mulente, dum vinum super abaco flauescit in vitro,
 dum splendet color eius in auro, tu Beli tui, inglu-
 uiei tuæ fraudes ac dolos, non deprehendes vnquam.
 At oculos conice in cineres, in quos mox conuer-
 teris, nouissima tua perpende accuratius aliquantu-
 lù, & nò ita lubricè perficies, *carnis desideria in concu-
 piscentiis suis.* Cur adeò delicatè corpus tuum tra-
 ctas? cur optimis quibusq; vini generibus gulam ex-
 ples? cur ita te saginas? vt esca sis, & cibus immun-
 vermibus? vt lautum hisce de putrida carne tua e-
 pulum præbeas inuitatis; ideò eam molliter alis, i-
 deò inebrias, ideò impinguas, in crassas & dilatas, vt
 spiritui recalcitret, vt in omnia scelerù genera, pro-
 no impetu ruat. Cuius rei stultitiam si apertè vis in-
 telligere, contuere hominis temulenti exanime ca-
 dauer; quàm turpe est? quàm pallet? quàm faret? Et

Galat. 5.
Corpus
esca ver-
mum, non
ita delica-
tè potu ci-
borū nutri-
endum.

quanto quidem magis faceret, quanto plus cibi ac potus ingeressit.

Vnde liquet, quàm is sit stultus, qui ad putridi liquoris augmentum, ita temulentia est addictus, ut ea nullis patiatur se machinis auelli, Ergò ad mortem atque nouissima tua continuè meditanda, tuas omnes refer cogitationes. Nam ut D. Gregorius ait: *Nihil adeò valet ad domandum carnis desideria, quàm cogitare qualis sit futura mortua.* Hinc timor oritur futurorum, qui titillantem carnem illecebras, quasi virgulta quaedam mollia, ut quidam Anachoreta dictum solebat, frangit ac dissipat. Vnde Bernardus:

Mortis cōsideratio. Lib. 6. Moral.

Serm: de primor. Med. & nouiss.

Gradu. 6.

Delicias timor si verus est, non admittit. At quid magis timendum quam nouissima? Ipsa sunt Mors, iudicium & Gehenna. Quid horribilius morte? quid iudicio terribilius? Nam gehenna nihil potest intolerabilius cogitari, quid metuet si quis ad ista non trepidat? Non expauescit non timore concutitur? Recenset Ioannes Climachus, quendam fuisse cultorem vitæ Religiosæ, qui præter professionis limites carnis concupiscentiis, non alia tamen in re, quàm cibo & potu habenas nimium laxè permiserat. Is lethali morbo ad extrema deductus horam circiter iacuit exanimis. Sibi tandem redditus oppidò periit, ut omnes à se recederent. Quod vbi factum esset, ille solus in antro relictus, aditum saxi obstruxit, atque inibi duodecim annis ita asperè vixit, ut nulla colloquia admitteret, solo panis frustulo, & aquæ potu, corporis necessitatem interdum subleuans. Sedebat tota die attonitus, ea solùm versans animo, quæ in illo excessu mentis conspexerat, erumpentibus guttatim subinde lacrymis. Ergò cum vicinus morti esset, alii Monachi effracto aditu ingressi, supplices petièrunt, Mnesinosyni loco, pia oratione omnes ad virtutis studiū inci-

incitaret. At ille iā iam moribundus, illorum precibus nihil cessit, hoc solum respondit. *Ignoscite mihi nemo qui reuera mortis memoriā agnouerit, peccare inquam poterit. Cui congruit illud quoq; Iosephi Ab-*

Collat. 16. cap. 6.

Iudicij terror.

batis apud Cassianum. Postremum illud est, quod generaliter vitiorum omnium peremptoriū esse non dubium est, ut se quis de hoc mundo credat quotidie migraturum. Iudicij vero Extremi terror, si viua eius in animo sedeat imago, haud min⁹ morre ad eradicandam atq; explantandā Ebrietatem valebit. Vincet enim ei⁹ rigor, & millies, vincet, omniū iudiciorū, que vni quā legimus, audiuius, aspeximus, cuiuscunq; Regis aut Tyranni, omnem adeo quæ cogitari potest feueritatem. Et quidem ita superabit ac vincet, vt innocentissimus Iob illud cogitando præmeditans, quasi terroris magnitudine victus, quid ageret ambiguis animi cogitationibus, distraheretur. *Quid faciat inquit, cū surrexerit ad iudicandū Deus? Et cum quæserit quid respondebo illi? semper quasi tumentes superne fluētus timui Deum, & pondus eius ferre non potui.*

Iob, 31.

Tametsi verò terrorem hunc præcipuè inferat vniuersale illud iudiciū, particulare tamē cuiusq; hominis quod S. Patres & nominatim D. Augustin⁹ excerci dicunt, cū primū à corpore discesserit anima, non min⁹ est formidandū. Eo enim mōento de tota vita ratione reddita, vnusquisq; vel ad æterna illic gaudia, pœnis peccatorū omnibus expiatis, admittetur, aut æternis gehēne flammis addicetur. Quod illo Parisiensis Cancellarij Exēplo cuius occasione S. Bruno Carthusianam familiā instituit clarissimè patet: quod, cum omnibus vulgatum sit, atque notissimum, non attinet hīc prolixius recensere.

Li. 2. de anima c. 4.

Franciscus Puteus in vita S. Brunonis.

Pœne infernales.

Appositissimum deniq; capistrū tibi administro quo insolescentem ac nimium exorbitantem vni appe-

appetentiam reprimas atq; retundas. Quod illud? Lu-
per meditare acerbissimas inferni pœnas, Cogita,
inquit Prosper, quale malum sit, ab illo gaudio diuinæ
contemplationis excludi, beatissima sanctorum omniū so-
cietate priuari, fieri patriæ cœlestis exterum, mori vitæ
beatæ, morti viuere sempiternæ, in æternum ignem, cum
Diabolo & Angelis eius expelli, vbi sit mors secunda,
damnatis exiliū, vitæ supplicium; non sentire in illo igne
quod illuminat, sentire quod cruciat; Exundantis incēdij
terribiles crepitus pati, barathri fumantis caca caligine
oculos obcœcari, profundo gehennæ fluctuantis immergi,
atrocissimis in æternū dilaniari vermibus, nec finire. Hæc
& similia multa cogitare, nihil est aliud, quā vitis omni-
bus repudiū dare, & oīa blandimēta carnalia refrænare.

Quæ cū ita sint, ij qui temulentix inueteratū vul-
nus efficaciter volent persanare, hoc quasi appposito
emplastro saluberrimo, putridas primū obduratę
consuetudinis gangrænas exedāt, vt nouus tēperan-
tix ac moderationis in potu succrescat amor. Rerū
enim istarū meditatio iugis, quem ab hac voluptate
non absterrebit, cum non immerito in profundum
peccatorum iam nunc deuenisse, ac proinde omnia
quibus æternæ animorum saluti auxilium fertur,
quasi vana ac deridicula contemnere, iudicandum

Nixæus quidem Syracusarum Tyrannus, cum
et arulpices extorum inspectione, vicinam mortem
vaticinati essent, totum potationibus & commes-
sationibus se dedit, Epicurique Legem, quæ san-
cit, Ede bibe lude post mortem nulla voluptas, fide-
lissimè amplexus obseruauit. Quid mirum? Ethio-
picus erat, infidelis erat, futuram post mortem
vnam non nouerat. At quod eodem more Chri-
stiani, quorum vnicuique spiritus sancti ore præ-

Lib. 3. de
vita con-
templati-
ua cap. 12.

Rauisus in
Officiis.

PLUM

Eccl. 14.

nuntiatum est. *Memor esto quonia mors non tardabit, quod eadem inquam vivendi norma, & ipsi dies proterant suos, quasi nec iudicium, nec infern^o, post mortem amplius superfit, illud omnem longissimam excedit admirationem.*

CAPVT XVI.

Remedium II.

Mortificatio inordinatæ appetitionis vini.

- N**aturali fluxu, antidotum hoc alterum ex priorum dimanat. Nam qui se perpetua mortis ac iudicii contemplatione exercuerit, ad mortificandam, atque extirpandam inordinatam vini appetentiam, nullo negotio inflectetur. *Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, de seipso prædicat S. Apostolus. Et hæc quidem omnium Christianorum professio est, ac scopus, Diuo Ambrosio affirmante.*
- 1. ad Cor. 9.** *Quid aliud in hac vita iusti agent, nisi vt exuant se huius corporis cogitationibus, quæ velut vincula nos ligant, & renuncient voluptatibus, & illecebras frangant? Quare huic operi haud segniter insistendum, si effraenes eiusmodi concupiscentias, animum turbantes, vini præsertim libidinem, expungere mens est. Id verò, quid ni vnusquisq; Christi fide ac nomine insignitus, lubens & gnauiter aggrediatur, vrgeat, exequatur? si mutuo accipis bouem vel equum, ratiocinatur S. Ioannes Chrysostomus, nonne assidue operaris opus tuum in eum? Dicis enim apud te, hodie aut cras tollendus est à me, quia non est meus. Etiam tu in corruptibili corpore natus, quare non ad vtilitatem animæ tuæ, vteris temporali corpore tuo? sciens, quia post modicum tollendum est à te, quia non est tuum? Et Diuus Basilius.*
- Lib. de bono mortu.**
- Homil. 15.** *operu imperfecti in Matth.*
- Cur mortificanda caro?**
- Simile.**